

Vaspitanje djece i omladine iz islamske perspective

Danas se mnogi, a posebno mladi supružnici pitaju - kada treba vaspitati dijete da bi ono izraslo u zdravu i korisnu osobu? Neki stručnjaci u odgovoru posebno ističu šestu i sedmu godinu. Neki samo rođenje smatraju početkom odgoja, dok drugi smatraju kako to započinje još prije rođenja. Jedan od psihijataru kaže: "Pitali su jednog mudraca, kada treba započeti sa vaspitanjem? On im je kazao - 20 godina prije rođenja, a ako se ne isplati, trebalo bi početi ranije."

Poenta je ta da roditelji sami moraju poraditi na sebi prije nego li dobiju dijete. U islamu se mnogo ukazuje na vaspitanje i situaciju pred djetetovo rođenje.

U filozofiji Poslanika i njegovog Ehli bejta, djetetovo vaspitanje započinje od vremena odabira supruge i braka. Sa odabirom supruge započinje institucija porodice, zato što prvu instituciju za vaspitanje čini porodica. Sigurno je da dijete svoja najosjetljivija razdoblja provodi u porodici. Supružnici čine glavni stub porodice, i iz tog razloga moraju biti psihički i duhovno stabilni, kako bi mogli sve to prenijeti i na svoje dijete. Božiji poslanik Muhamed, s.a.v.s., i njegov Ehli bejt su svojim sljedbenicima poručivali da obrate pažnju u odabiru supruge. Poslanik kaže: "Dajte dostojnome suprugu i birajte dostojne supruge, i pronađite dostojno mjesto."

Muhamed, a.s., je sa svojom porodicom napravio to isto i uvijek je insistirao na pažljivom odabiru supruge.

U priči o braku hazreti Fatime, a.s., stoji kako su mnogi velikani tražili Poslanikovu kćerku. Ali on ih je sve odbijao pod izgovorom da čeka božiju naredbu. Nije prihvatio niti jednog. Ali kada je Ali, a.s., došao da isprosi njegovu kćerku, on mu je nasmijanog lica izašao u susret. "Ej Ali, i prije tebe su mnogi željeli Fatimu, a ja sam im dao do znanja šta ona želi. Vidio sam negodovanje na njezinom licu, pa sačekaj dok se ne vratim..."

Nakon što je Muhamed, s.a.v.s., svojoj kćeri iznio Alijev zahtjev, dovoljno mu je bilo da vidi prećutni pristanak na njezinom licu i da uzvikne – Allahu Ekber, shvativši to kao odobrenje. Jedan od važnih segmenata u odabiru supruge kod poslanika je bio vaspitanje djece. Jednak kvalitet muškarca i žene je glavni temelj stabilne porodice, a to je navažnije u odgoju djece. Sa druge strane, nesloga i sukob između supružnika stvaraju razdor u svetoj instituciji, i to je glavni razlog odlaska djece na krivi put.

Kada je u pitanju karakter supružnika, u islamu se traži dobro ponašanje, kultura, moral i slično...

Husejn ibn Vaseti, jedan od ashaba imama Reze a.s., prenosi: "Jedan od mojih bližnjih je zaprosio moju kćerku, ali je bio lošeg karaktera. Imam mi je rekao, ako je lošeg karaktera nemoj da mu daš kćerku."

U islamu je odabir supruge važniji od odabira supruga. Razlog je taj što žena ima većeg uticaja na djecu od muža. Božiji poslanik na tu temu kaže: "Obrati pažnju u koju ćeš lozu i sloj donijeti svoje dijete, zato što to ima uticaja na dijete."

Još jedna važna stvar u vaspitanju djece, kada je u pitanju Poslanik i njegov Ehli bejt, jeste pravilno i ljubazno odnošenje roditelja. Topli odnos majke i oca, pored dobrog primjera, stvara i dječije poštovanje prema roditeljima. To rezultira time da dijete, kad dolazi u bračne godine, preuzima isti pristup prema svom supružniku.

Moralna i vjerska uvjerenja su takođe jako uticajan elementi u vaspitanju djeteta. Što se muškarac i žena prije braka više približe pravim vrijednostima, to će se više odraziti na njihovu djecu. Istraživanja pokazuju da ljudi vole birati sebi slične supružnike. Tu se posebno ističu uvjerenja, kultura, porodica i društvo. Porodica je institucija gdje se stvaraju moralna načela, religijska uvjerenja i društvena mjerila, koja se prenose sa koljena na koljeno. Moralne vrijednosti su jako uticajne u vaspitanju djeteta. Moral stvara prihvatljivo ponašanje. Život muškarca i žene u porodičnom okruženju traži moral jer ne može se živjeti samo u sjeni zakona. Glavni cilj božijih poslanika je bio oživljavanje moralnih principa i generalno se može reći da vjerska uvjerenja imaju važnu ulogu u odgoju djeteta jer roditelji koji su sebe .konsolidovali mogu odgojiti bolje dijete